

Mt. 64 külpolitikai híreink jegyzéke zárásig

nj bs

1973. augusztus 7.

42. befejeződtek a szovjet-iráni tárgyalások
43. rövid hírek
róma: szakszervezeti nyilatkozat
lima: külügyminiszteri értekezlet
constantina: szovjet hadihajók hazatérése
szófia: todor zivkov hazaérkezett
44. leszerelés-évforduló
45. kadhafi-hatem
46. indokina
47. kiegészítés a mai kk. 13. hírhez
48. chile-2.
49. pakisztáni elnökválasztás
50. ciprus-makariosz válasza
51. hoveida-napi összefoglaló
52. waldheim
53. ecosoc
54. Lityeraturmaj gazeta-heinrich böll
55. ulbricht-3
56. athéni merénylet-4.
57. leszerelés-évforduló-2.
58. polgári repülés
59. hazaérkezett berlinből a szovjet küldöttség
60. vit-baráti találkozó
61. rövid hírek
bonn: willy brandt-bokassa
london: callas
oslo: ifalpa
lima: rádióaktív felhő
new york: háborús bűnös
dakar: szenegál-ndk
62. a vdk szovjet tengerészeket tüntetett ki
63. közel-keleti hírek- 2.
64. hírjegyzék
/mti/

--

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: lehel miklós
szerkesztették: németh gyula
kopreda dezső
pirityi sándor
barabás sándor

- v é g e -

22.00 nj

- 52 -

2205
P

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i k ü l f ö l d i h í r e k

1973. augusztus 8.

kk.1. v á r h a t ó

by/a/ng

1973. augusztus 8. s z e r d a /mti/

párizs: a difk és saigon képviselőinek találkozása
-----

moszkva: hoveida látogatása
-----

tripoli: folytatják a tárgyalásokat - kadhafi ismét fogadja a
----- a két küldöttséget

santiago: belpolitikai helyzetjelentés
-----

ottawa: nemzetközösségi csúcstalálkozó
-----

houston: skylab

--

7.05/a

- 1 -

K. f. cc

kk.2. magyar írók lengyelül

már/a/ng v a r s ó, 1973. augusztus 8. /mt1/

Lengyelországban népszerűek a magyar írók művei - idén is tucatnyi magyar regény-ujdonsága van a lengyel könyvpiacnak. többek között megjelent thurzó gábor ,, a szent,, somogyi tóth sándor,, gabi,, rónay györgy ,, képek és képzelgések,, jókai andrána ,, tartozik és követel,, és szerb antal,, utas és a holdvilág,, című munkája. az év végéig az olvasók kezébe kerül kertész ákos,, makra,, szabó magda,, mózes egy, huszonkettő,, és lázár ervin,, a fehér tigris,, című könyve is. a lengyel műfordítók már javában dolgoznak a hét évszázad magyar verseit felölelő költészeti antológián és petőfi sándor válogatott verseinek gyűjteményén.

..-

kk.3. kremsi apátság

is/so/a/ng b é c s, 1973. augusztus 8. /mt1/

a felső-ausztriai kremsi bencés apátság renoválása során a székesegyház északi falánál egy román stílusú templom maradványait tárták fel. a művészettörténészek véleménye szerint a lelet a xiii. század második harmadából származik. később egy eddig még pontosan meg nem határozott, feltehetően preromán stílusú kapura is rábukkantak.

a művészettörténészek körében komoly érdeklődést keltettek az ugynevezett ,, régi sekrestyében,, a múlt héten feltárt freskók is. lényegileg három freskó-rétegről van szó, amelyek közül a legfiatalabb keletkezése 1620-ra tehető, a másik kettő lényegesen korábbi eredetű. a restaurátorok tovább folytatják a freskók feltárását. /upi/

..-

7.20/a

- 2 -

Fi 8.10

kk.4. komensky

fn/a/kd pr á g a, 1973. augusztus 8. /mt1/

a csehszlovák állam nagy összegeket áldoz a nagy cseh pedagógus és tudós, jan amos komensky /comenius 1592-1670/ tartózkodásának emlékeit őrző épületek helyreállítására. az 1970-es comenius-évforduló óta restaurálták a fulneki, straznicei, uhersky brod-i és brandys nad orlicí-i lakóházát, egyidejűleg pedig figyelemmel kísérik és támogatják a komensky külföldi működésével kapcsolatos objektumok ápolását is. a csehszlovák közvélemény nagy meglepődéssel fogadta, hogy a sárospataki várat méltóképpen renoválták. jóllehet a modern nevelés humanista elveinek megalapozója sárospatakon csak öt esztendő telt, de éppen erre az időszakra esik legszélesebb körű pedagógiai elméleti és gyakorlati tevékenysége.

az nszk-beli herbörnban, amelynek főiskoláján egykor tanult, a helyi történelmi egyesületnek csak heves sajtóvita és tekintélyének teljeslatba vetése árán sikerült megakadályoznia az egykori főiskola épületének lebontását. az épületben cseh, német és latin nyelvű emléktáblát helyeztek el, s a restaurációs munkálatok befejezésükhöz közelednek.

hollandiában, ahová a nagy tudós csehország habsburg elnyomása miatt kényszerült számkivetésbe, számos comenius-emléket őriznek. a nárdeni komensky-muzeumot, az egykori ugynevezett ,, spanyol házat,, a város tanács városrendezési megfontolásokból le akarta bontatni, a lakosság és a komensky-tisztelők heves tiltakozására azonban a holland kormány megváltoztatta a városi tanács szerencsétlen döntését. amszterdamban azonban nem sikerült megmenteni a prinsepgrachton lévő házat, amelyben comenius lakott. nem vált valóra az a régi terv sem, hogy a holland fővárosban cseh művészek emlékművet állítsanak a nagy nevelőnek és gondolkodónak. /flesch/

Kultúraügyi minisztérium

kk.5. egyiptomi-Líbiai tárgyalások

se/a/ng k a i r ó, 1973. augusztus 8. /mt1/

tripoliban szerdán délelőtt folytatódik az egyiptomi és a líbiai küldöttség tárgyalása a két ország egyesítéséről - jelentette szerdán hajnalban az afp francia hírügynökség a mena tripoliból keltezt hírére hivatkozva. /folyt.köv./

8.00/a

- 3 -

Fi 8.15

kk.5./ egyiptomi.....folyt./-a

mint már jelentettük, kedden valamennyi hírügynökség - ugyancsak a mena-t idézve - arról számolt be, hogy a megbeszélések sikeresen befejeződtek, a két ország képviselői „teljes egyetértésre jutottak az egyesítéshez teendő alapvető lépésekben,,.

mohamed abdel kader hatem egyiptomi minisztereelnök-helyettes, az egyiptomi tárgyalóküldöttség vezetője kedden este tripoliból telefonon tájékoztatta szadat elnököt a tárgyalások állásáról. beszélgetésükről nem közöltek részleteket.

a mena¹⁹⁴ az afp által idézett értesülése szerint kadhafi libiai elnök szerdán ismét - immár harmadizben - találkozik a két küldöttség vezetőivel. /afp/

--

kk.6. abba eban

se/sp/a/ng

b r a s i l i a , 1973. augusztus 8. /mt1/

háromnapos hivatalos látogatásra szerdán brazíliaba érkezik abba eban izraeli külügyminiszter. a braziliai repülőtéren rendkívül szigorú biztonsági intézkedéseket fogantatosítottak az izraeli diplomácia vezetőjének fogadására. biztonsági okokból valószínűleg szűkkörű összejöveletekkel helyettesítik azokat a programokat, amelyeken abba ebannak újságírókkal, illetőleg neves braziliai közéleti személyiségekkel kellett volna találkoznia. eban látogatásával mario gibson barboza braziliai külügyminiszter februárban tel aviv-ban tett látogatását viszonyozza. /ap, reuter/

--

kk.7. athéni merénylet

se/ezs/a/ng

damaszkusz, athén , 1973. augusztus 8. /mt1/

damaszkuszban kedden egész nap tanácskozott a palesztinai felszabadítási szervezet végrehajtó bizottsága jasszer arafat elnökletével. a testület röviddel éjjél előtt függesztette fel tanácskozását és folytatását szerdára tűzte ki.

/folyt.köv./

8.30/a

- 4 -

R 8.30

kk.7./ athéni....folyt./-a

a palesztinai felszabadítási szervezet végrehajtó bizottsági üléséről és a döntésekről közleményt adnak ki. hírügynökségi értesülések szerint a testület tanácskozásának napirendjén a japáni légitársaság egyik repülőgépének közelmultban történt eltérítése és felrobbantása, valamint a vasárnap délutáni athéni merénylet is szerepel.

a görög hatóságok valósággal hisztérikus kampányt indítottak az arabok ellen: egyre-másra tagadják meg az arab országok állampolgáraitól a beutazási engedélyt, illetve kiutasítják az országból azokat az arabokat, akiknek korábban vízumot állítottak ki. a hatóságok magatartásának minden bizonnyal része volt abban a tüntetésben is, amelyet athéni lakosok rendeztek kedden. „halál az arab gyilkosokra,, - kiáltozták a tüntetők a törvényszék épülete előtt, ahol a két arab merénylő kihallgatása folyt. (afp, upi)

--

kk.8. orbita

hl/a/ng

m o s z k v a , 1973. augusztus 8. /mt1/

a kurili szigetekhez tartozó kunasir szigeten új televíziós relé-állomást helyeztek üzembe. a távoli sziget településeinek lakói ezután rendszeresen élvezhetik majd a moszkvai televízió adásait.

az új tv-állomás a kiépülőben lévő „orbita,, televíziós rendszer része, amely - többek között távközlési mesterséges holdak segítségével - lehetővé teszi majd a központi tv adások vételét a szovjetunió távoli területein is. a kunasiri relé-állomás már a második ilyen létesítmény a kurili szigetek térségében.

--

kk.9. rövid hírek

se/sp/a/ng

1973. augusztus 8. /mt1/

m o s z k v a : kínai küldöttség

kedden elutazott moszkvából az a kínai küldöttség, amelyet csaj su-fan külkereskedelmi miniszterhelyettes vezetett. a miniszterhelyettes résztvett a szovjet-kínai kereskedelmi megbeszélések utolsó szakaszán és aláírta a szovjetunió és a kínai népköztársaság 1973-ra szóló árucsereforgalmi és fizetési megállapodását.

/taszsz/
/folyt.köv./
8.50/a

- 5 -

R 8.50

kk.9./ rövid hírek....folyt./-a

p á r i z s : faure

párizsban bejelentették, hogy edgar faure, a francia nemzetgyűlés elnöke szeptember 6-a és 8-a között hivatalos látogatást tesz a német demokratikus köztársaságban. /taszsz/

s a l i s b u r y : letartóztatások

a salisbury rendőrség kedden 155 szinesbőrű diákot tartóztattott le azért, mert résztvettek egy tüntetésben. a biztonsági erők a tüntetés elfojtása során öt diákot súlyosan megsebesítettek. a tüntetők hat társuknak az egyetemről történt kizárása ellen tiltakoztak./reuter/

k a r a c h i : árvíz

csaknem háromszázezren váltak hajléktalanná pakisztán alsó-szind tartományában az árvíz következtében. az áradás, amelynek eddig négy halálos áldozata van, szinte teljesen elpusztított több falut./afp/

l o n d o n /ontario/ : robbanás

gázrobbanás történt kedden délután a kanadai ontario london nevű városában. hét lakóház teljesen elpusztult, további husz megsérült. a robbanást valószínűleg egy bulldózer okozta, amely felszakította a gázvezetékét. /afp/

f i c k s b u r g /dél-afrika/ ; havazás

helikopterekkel igyekeznek megmenteni szorult helyzetéből azt a hatvan dél-afrikait, aki a kiadós havazás következtében lesotho északi hegyvidékén rekedt. /reuter/

--

kk.10. közel-keleti hírek

se/sp/a/ng

1973. augusztus 8. /mti/

b e i r u t

kedden újabb provokációt hajtott végre libanon ellen két izraeli harci repülőgép. a beirutai al-hajat jelentése szerint az izraeli légierő két gépe sajid város mellett palesztinai menekülttáborok felett húzott el és beirut közvetlen légterét is érintve tért vissza izraelbe. /taszsz/

x x x

/folyt.köv./
9.00/a

- 6 -

F 9.20

kk.10./ közel-keleti.....folyt./-a

beirutban közölték, augusztus 9-én a libanoni-szíriai határon találkozik a két ország külügyminisztere, hogy a szíriai-libanoni kapcsolatokról, elsősorban a határok megnyitásának kérdéséről tárgyaljon egymással. /taszsz/

s z a n a a

kína pekingi látogatásra hívta meg abdallah ben husszein al ahmar sejket, a jemeni arab köztársaság/észak-jemen/ konzultatív tanácsának /parlament/ elnökét - jelentették be kedden szanaaban. a meghívást kína észak-jemeni nagykövete nyújtotta át. /afp/

--

kk 11. skylab

or bh ng h o u s t o n , 1973. augusztus 8. /mti/

a skylab űrhajósai keddi munkanapjukon először használva az űrlaboratórium napteleszkópját, lefényképeztek egy nagyobb napkitörést. szerdán elsősorban az egyesült államok felszínét tanulmányozzák, hogy választ kapjanak az ország ásványi lelőhelyeinek elhelyezkedésével kapcsolatos néhány kérdésre.

a földi irányítóközponttal folytatott beszélgetés során az űrlaboratórium utasai arról panaszkodtak, hogy a skylab fedélzetén minden művelet első alkalommal kétszer annyi ideig tart, mint a begyakorlás során és közölték, hogy különösen a ,,háztartási munkát,, tartják soknak./upi, reuter/

--

kk 12. pravda - nato

pm rá bh ng m o s z k v a , 1973. augusztus 8./taszsz/

annak a vitának a folyamán, amely jelenleg a nato politikájának irányáról folyik, ismét kiderült, hogy Európában a légkör további enyhülését nem a nato hadigépezetének erősítésével, hanem az európai népek együttműködésének fejlesztésével lehet elérni, - írja andrej tolkunov a pravda szerdai számában.

/folyt. köv./

- 7 -

9.37 bh

F 10.00

kk 12./ pravda - nato ... folyt./ bh

a nato stratégiái a nemzetközi légkörben végbemenő pozitív változások ellenére változatlanul az agresszív katonai tömb erősítése és fejlesztése mellett kardoskodnak. a nyugat reálisan gondolkodó köreiből azonban - a változásokból kiindulva - úgy vélekednek, hogy a jelenlegi helyzetben az észak-atlanti szövetség a feszültség enyhülését fékező erővé válik.

az egyesült államokban és Európában sok politikust nyugtalanít a nato ,, héjájának,, befolyása az európai ügyekre, az egyes nyugat-európai kormányokra gyakorolt nyomásuk. nyugat-európában mind erélyesebb visszautasításra talál ez a kéretlen gyámkodás. mind erőteljesebben hallatják szavukat azok, akik azt követelik a nato vezetőitől, hogy mondjanak le a háborus előkészületek fokozásáról és alapvetően vizsgálják felül az észak-atlanti tömb irányvonalát - állapítja meg a cikk szerzője. /mti/

--

kk.13. athéni merénylet - 2.

se/md/a/ng

b e i r u t , 1973. augusztus 8. /mti/

a vasárnap délutáni athéni repülőtéri vérengzésért egy magát ,, hetedik öngyilkos osztag,, -nak, egyszersmind ,, abu jusszuf mártír csoportját,, -nak nevező palesztin gerillacsoport vállalta a felelősséget - jelentették a hírügynökségek a beirut-i an nahar szerdai számára hivatkozva.

abu jusszufot, eredeti nevén mohammed jusszuf najjart, aki az el fatah palesztinai ellenállási szervezetnek volt libanoni főmegbizottja, egy izraeli kommandó április 10-én beirutban két társával együtt megölte.

az athéni merényletért a felelősséget vállaló csoport augusztus 5-i keltezésű és az an naharban megjelent nyilatkozatában közli, hogy akciójával azt a bombatámadást akarta megtorolni, amelyet izraeli repülőgépek hajtottak végre 1970-ben az egyiptomi bahr el-bakr iskolája ellen. /izrael annakidején ,, tévedésnek,, minősítette a támadást, amelynek több mint 100 gyerek esett áldozatul./

/folyt.köv./

10.05/a

- 8 -

10.20

kk.13./ athéni....folyt./-a

a ,, hetedik öngyilkos osztag,, vagy ,, abu jusszuf mártír csoportja,, közleményében leszögezi: ,, ahhoz, hogy az amerikai nép megértse és elismerje jogunkat a létezéshez, élnünk kell az önvédelem jogával minden olyan törekvéssel szemben, amely megsemmisítésünkre irányul. úgy döntöttünk, hogy átvesszük az önk/amerikaiak/ bűnös módszereit és az első leckét annak a népnek adjuk, amely irtó hadjáratot folytat népünk ellen. nem szokásunk, hogy asszonyokat és gyermekeket ölünk meg, csak az önk/amerikaiak/ módszerét másoltuk le./ap,upi/

--

kk.14. indokina

ms/am/a/ng

1973. augusztus 8./mti/

đ a i g o n

a dél-vietnami felekből alakult kétoldalu katonai vegyesbizottságban kedden a fogolycsere felújításáról tárgyaltak. mint ismeretes, július végén már egyszer megállapodtak abban, hogy a saigoniak miként adják át a dík képviselőinek az eddigi listákon szereplő foglyokat, az akció meg is kezdődött, de saigon különböző ürügyekre hivatkozva egyoldaluan felfüggesztette a műveletet. a saigoni kormányzat képviselői a keddi ülésen újabb követelésekkel álltak elő és emiatt a fogolycsere kérdése nem mozdulhatott ki a holtpontonról. /reuter/

p h n o m p e n h

a kambodzsai felszabadító fegyveres erők egyik alakulata szerda hajnalban megtámadta és működésképtelenné tette a phnom penh-i nemzetközi telekommunikációs reléközpontot, amely a fővárostól 14 kilométerre nyugatra működik. a postavezérigazgatóság közlése szerint legkevesebb egy hétig eltart - ha semmi sem jön közbe -, amíg helyreállíthatják a károkat. a felszabadító erők megtámadták a reléközponttól mindössze négy kilométerre fekvő egyik őrlást is és összehangolt akciókat hajtottak végre a phnom penh-i úgynevezett védelmi gyűrű nyugati szakasza ellen.

harcokat jelentettek a phnom penh-i repülőtértől alig három kilométerre lévő frontszakaszról is. a rezsím főparancsnoksága a repülőtér védelmében páncélosokat vezényelt a térségbe.

/folyt.köv./
10.15/a

- 9 -

10.35

kk.14./ indokina....folyt./-a

a b-52-es amerikai nehézbombázók kedden éjszaka és szerdán hajnalban változatlan erővel bombázták a phnom penh körüli felszabadított területeket. egy washingtoni jelentés szerint az egyesült államok hivatalosan bocsánatot kért Lon Nol tábornoktól, a kambodzsai rezsim vezetőjétől a neak luong ellen hétfőn végrehajtott ,, téves,, szőnyegbombázásért ./reuter,ap,afp/

s t o c k h o l m

olof palme svéd miniszterelnök a szociáldemokrata párt sundsvallai gyűlésén kijelentette, hogy véleménye szerint az egyesült államoknak azonnal abba kellene hagynia a kambodzsai bombázásokat, mivel a támadásokra rendelkezésére álló egy hétig már amúgy sem tudna semmiféle katonai győzelmet kicsikarni. a bombázások nem teszik biztonságosabbá az életet és nem hozzák közelebb a békét - jelentette ki a svéd miniszterelnök, majd hozzáfűzte: tudja ugyan, hogy aligha gyakorolhat befolyást az amerikai kormányzatra, úgy gondolja azonban, hogy véleményét mindenképpen kifejezésre kell juttatnia.

Valatt
mint ismeretes, svédország és az egyesült államok kapcsolatai erősen megromlottak azt követően, hogy palme miniszterelnök erélyesen elítélte és a náci háborús bűnökhöz hasonlította a véd nagyvárosai ellen tavaly karácsonykor végrehajtott terrorbombázásokat. azóta a két országot egymás fővárosaiban csak ügyvivők képviselik. /upi/

--

kk.15. hírek az egyesült államokból

ms/am/a/ng

w a s h i n g t o n, 1973. augusztus 8./mti/

rogers amerikai külügyminiszternek nem áll szándékában lemondani tisztéről - közölte kedden a külügyminisztérium egyik szóvivője, megcáfolva azokat a mind sűrűbb találgatásokat, amelyek szerint rogers megválna hivatalától és helyét nixon elnök jelenlegi nemzetbiztonsági főtanácsadója, henry kissinger foglalná el. a szóvivő a további találgatásokra utalva azt is közölte, hogy rogers sohasem lenne hajlandó nagyköveti megbízatást vagy legfelsőbb bírósági tagságot elvállalni.

/folyt.köv./
10.20/a

- 10 -

F 10.40

kk.15./ hírek....folyt./-a

maga a külügyminiszter egyébként kedden a külügyminisztériumban nyári gyakorlatot folytató egyetemi hallgatók előtt mondott beszédében felszólította az amerikai ifjúságot, hogy vállaljon minél nagyobb számban állami szolgálatot. az utóbbi időben kipattant különféle megvesztegetési ügyletekre és gyanús pénzügyi üzelmekre utalva a külügyminiszter abbéli véleményét hangoztatta, hogy a kormány és az alkalmazásában álló emberek tulnyomó többsége feltétlenül feddhetetlen. elítélte viszont a választási kampányok finanszírozási rendszerét és javasolta, hogy határozzák meg az egy személy által adható támogatás felső határát.

x x x

a szenátus watergate-bizottsága kedden fel függesztette kihallgatás sorozatát. a hét szenátor eddig 250 óra alatt több mint 30 tagot hallgatott meg az 1971-es elnökválasztási kampány során a demokratapárti székházban elkövetett kémbetörés ügyében. a kihallgatásokat a kongresszusi szünet befejeződése, szeptember 5-e után folytatják.

nixon elnök kedden visszatért washingtonba camp david-i rezidenciájáról, ahol a szenátusi vizsgálóbizottság előtt elhangzott vádakra és állításokra adandó válaszában dolgozott. hivatalos személyek szerint az elnök feltehetőleg a jövő héten televíziós beszédben vagy sajtóértekezlet keretében ismerteti válaszát.

xx x

az amerikai knight lapkiadóvállalat tényszerű részleteket vél tudni az agnew alelnök ügyében indított ügyészszégi vizsgálatról. a vállalat lapjaiban közölte értesülések szerint agnew azzal vádolják, hogy marylandi kormányzó korában és azt megelőzőleg, vagyis 1963-tól 69-ig heti 1000 dollárt kapott különféle marylandi építési vállalkozóktól, nekik kedvező állami szerződések kiemlése fejében. alelnöksége idején, 1970-71-ben - a vád szerint - 50 000 dollárt vett fel hasonló céllal.

az igazságügyminisztérium hivatalos szóvivője nem volt hajlandó állást foglalni a knight-lapok értesülésével kapcsolatban, de a minisztériumhoz közelálló körök szerint az agnew elleni vizsgálat egyes építési vállalkozóknak a választási alapba, agnew javára befizetett hozzájárulásaira vonatkozik. /afp, ap, reuter, upi/

--

10.30/a

- 11 -

F 11.00

kk 16. ensz - dekolonizációs bizottság

pm md bh ng new york, 1973. augusztus 8./mti/

nyugat-európa, az egyesült államok, a dél-afrikai köztársaság monopolista köréi minden erővel megakadályozzák, hogy a gyarmati uralom alatt élő népek elérjék a függetlenséget. ki-méletlenül kizsákmányolva e területek természeti és emberi erőforrásait, megpróbálják fenntartani a gyarmati rendet - állapította meg a gyarmati kérdés megoldására alakított különleges ensz-bizottság/dekolonizációs bizottság.

a bizottságnak módja volt megismerkedni azokkal az anyagokkal, amelyek alátámasztják az angol, amerikai és más, a gyarmatokon berendezkedett monopóliumok ragadozó-tevékenységét, valamint a monopolista körök és a gyarmattartó, fajgyűlölő rezsimiek között fennálló kapcsolatokat.

mint chile delegátusa rámutatott, igen szoros a kapcsolat a külföldi monopóliumok, az imperialista akciók és a gyarmati kizsákmányolás között. „ az antikolonialista harc mind bonyolultabbá válik, mert nemcsak portugália, a dél-afrikai köztársaság és más gyarmattartó hatalmak ellen kell harcolnunk, hanem a monopóliumok ellen is, - mondotta.

1. nyeklessza szovjet delegátus hangsúlyozta: most a figyelmet egyrészt a gyarmatokon tevékenykedő monopóliumok rablótevékenységének teleplezésére, másrészt az ilyen tevékenység megakadályozását szolgáló erélyes intézkedések foganatosítására kell összpontosítani.

a dekolonizációs bizottság határozatban azt indítványozza az ensz közgyűlésének, hogy soron lévő xxviii. ülészakán vizsgálja meg annak a kizsákmányoló tevékenységnek a kérdését, amelyet a monopóliumok folytatnak dél-afrikában és más térségekben./taszsz/

--

kk 17. lengyel kultúra-fejlesztési program

már bh ng v a r s ó, 1973. augusztus 8./mti/

Lengyelországban 20 éves kultúra-fejlesztési programot dolgoztak ki, amely felett most országos vita folyik. „ a lengyel kultúra fejlődésének 1990-ig szóló távprognózisa,, című dokumentum 5 részből áll.

/folyt. köv./

- 12 -

10.42 bh

Ri AAC

kk 17. /lengyel ... folyt./ bh

első fejezete meghatározza a szocialista kultúra értékeit és céljait. a 2. fejezet a gazdasági élet, az életszínvonal, a szabad idő és a kultúra kapcsolatát tárgyalja és elemzi a kultúra és a művelődésügy, az új technika, a rádió és tv bonyolult kölcsönhatását. a 3. rész az irodalom és a művészet fejlődésének kérdéseit taglalja. külön fejezet foglalkozik lengyelország nemzetközi kulturális kapcsolatainak jelenével és jövőjével. a „ változások a kultúra irányítási rendszerében,, című utolsó rész összegezi a kultúra és művészetügyi minisztérium, valamint a kulturális intézmények tevékenységének korszerűsítésében, tökéletesítésében megvalósítandó feladatokat.

a 20 éves program-tervezet iránt különösen az alkotó művészek és írók körében nagy az érdeklődés.

--

kk.18 chile

pzs/a/sp s a n t i a g o, 1973. augusztus 8. /mti/

a chilei ellenzék egyre erőszakosabb módszerekkel próbálja megdönteni salvador allende kormányát. a hírügynökségek jelentései szerint kedden este szabotőrök felrobbantottak egy olajvezetékent, santiagotól körülbelül 150 kilométerrel délre. az olajvezetékben hatszázezer liter kőolaj fogott tüzet. a robbanás ereje körülbelül félkilométeres körzetben lesodorta a házak tetejét. a merényletnek egy halálos és több mint 20 sebesült áldozata van. santiagotól körülbelül hatvan kilométerrel nyugatra egy gázvezetékent röpitettek a levegőbe. a tűzveszély miatt ki kellett üríteni a környező falvakat. briones belügyminiszter közlése szerint a robbantások és az egyéb terror-cselekmények a szélsőséges ellenzék művei.

keddi hivatalos bejelentés szerint a chilei haditengerészetben belül a múlt hét végén csirájában sikerült elfojtani egy allende elnök ellen szőtt összeesküvést, amelyben két hadihajó személyzete és szélsőséges polgári személyek vettek részt. a haditengerészet parancsnoksága szerdára virradóra közölte, hogy az összeesküvés kíséreltetel kapcsolatban husz tisztet és tengerészt tartóztattak le. a haditengerészet testületileg elítélte az akciót és támogatásáról biztosította allende elnököt.

/folyt.köv-/

11.00/-a

- 13 -

Ri AAC

kk.18./ chile-----folyt./-a

carlos briones belügyminiszter bejelentette, hogy letartóztá-
tási parancsot adtak ki a szállítványozási vállalkozók szövetsé-
gének vezetője, leon vilarin és a törvénytelen sztrájkot irányi-
tó szövetség más vezetői ellen, akik egy ideje eltűntek a rendőr-
ség szeme elől. a belügyminiszter közlése szerint a sztrájk ellené-
re az autóbuszok háromnegyed része és a távolsági autóbuszok fele
ismét részt vesz a személyszállításban.

az elszaporodó szabotázsakciók miatt santiago és valparaiso
tartományban, valamint az atacama sivatag bánya-körzetében a fegyve-
res erők vették át a parancsnokságot a rendőri alakulatok fölött is.
a biztonsági erők utasították, szükség esetén használjanak lőfegyvert
a szabotőrök ellen./taszsz, adn, dpa, reuter, afp/ *L. Nagy*

a szerkesztőségek tájékoztatására!
-----

a chilei elnöki hivatalhoz közelálló körökből nyert értesülés
szerint allende elnök kedden este úgy határozott, hogy 48 órán be-
lül átalakítja kormányát, és abban katonai személyeket is bevon.
állítólag a szárazföldi hadsereg három tábornoka, valamint a hadi-
tengerészet, a légierő és a rendőrség egy-egy magasrangú tisztje kap
helyet a kabinetben.

allende elnök kedden este megbeszéléseket folytatott a fegyve-
res erők vezetőivel, valamint a népi egység politikai bizottságával,
de a katonáknak a kormányba történő bevonásáról szóló hírt ezt köve-
tően sem erősítették meg, de nem is cáfolták. /afp/

..-

kk.19. rövid hírek

pzs/sp;/a/ng

1973. augusztus 8. /mti/

c o r d o b a : emberrablás

az argentinai cordoba kellős közepén kedden egy körülbelül
10 fegyveresből álló csoport elrabolta üzletéből raul causas
gépkocsikereskedőt, causas ellenállást tanúsított és az üzleté-
ben tartózkodó alkalmazottak is megkísérelték megakadályozni
az emberrablást, de a fegyveresek a környéket sakkban tartva fog-
lyuakkal együtt elmenekültek. /afp/

/folyt.köv./

11.15/a

- 14 -

F. A. 35

vkk.19./ rövid hírek....folyt./-a

n a g a s z a k i : atomkonferenciák

nagaszakiban szerdán egy időben két atomfegyverkezés elle-
nes konferencia nyílt meg. az egyiket a japán kommunista párt által
támogatott atom-és hidrogénbombaellenes tanács szervezi, a másik a
szocialista párt irányította atom-és hidrogénbomba-ellenes kongressz-
szus rendezvénye. mindkét konferencia a nagaszakira ledobott atombom-
ba robbanásának 28.évfordulóján, csütörtökön ér véget. /kyodo/

s y d n e y : bébi

a sydney-i kórházban mindössze 22.8 centiméter hosszú, 340
gramm súlyú kisfiú látta meg a napvilágot. a rekordokat számontar-
tó guinness-lexikon szerint ennél kisebb súlyú/283.5 grammos/ csecse-
mő is született már - 1938-ban Angliában. egy, a sydney-i kisfiúéval
azonos súllyal 1938-ban világra jött személy ma is él az egye-
sült államokban. /reuter/

..-

46 20. nemzetközösségi csúcsertekezlet

o r b h n g o t t a w a , 1973. augusztus 8. /mti/

ottawában, a brit nemzetközösségi csúcsertekezlet keddi
napján a fejlődő országok - ghana, mauritius, lesotho,
málta, india, nigéria és a fidzsi-szigetek - képviselői fel-
szólították a gazdagabb tagországokat, hogy kapcsolataik jel-
legét egyre inkább a kölcsönös kereskedelem és ne a segélyezés
határozza meg.

mint tony eggleton, a konferencia szóvivője bejelentette,
a felszólalók többsége tiltakozott a segélyek státusz-szimbólum-
jellege miatt és követelte, hogy a látványos beruházásokat váltsa
fel a segélyezett ország valós problémáit enyhítő gazdaság-
politika. a fejlődő államok ezenkívül azt is szeretnék elérni,
hogy a magánbefektetéseket ne sorolják a fejlesztési segélyek
körébe.
/folyt. köv./

- 15 -

11.25 bh

F. A. 40

kk 20. nemzetközösségi ... folyt.:

mudzsibur rahman, banglades miniszterelnöke felszólította a brit kormányt, hogy képviselje a nemzetközösség érdekeit a közös piacon, különösen három területen:

- biztosítsa, hogy a nemzetközösségi államok továbbra is élvezhessék a brittel szemben a régi kedvezményeket, amíg újabb megállapodás nem születik ebben a kérdésben. mint emlékeztetés, szvaran szingh indiai külügyminiszter hétfőn elhangzott hasonló javaslatát heath brit kormányfő visszautasította;

- tegyen meg mindent a nemzetközösség és az egk között sorra kerülő tárgyalásokon, hogy nagy-britannia partnerei a lehető legkedvezőbb feltételekhez jussanak;

- fáradozzék egy liberálisabb európai kedvezmény-politika kialakításán a fejlődő országok vonatkozásában.

a nemzetközösségi konferencia szerdai napjának két fontos napirendi pontja az ugandában élt ázsiaiak kitelepítésének ügye és a dél-afrikai fajüldöző rendszer problémája lesz./up1, ap/

..-

kk 21. trud - enyhülés

kr rá bh ng m o s z k v a , 1973. augusztus 8. /mt1/

a békés egymás mellett élés elvének következetes alkalmazása nyomán kialakult nemzetközi légkör jelentősen megjavítja a világban végbemenő forradalmi folyamat kilátásait - állapítja meg szerdai kommentárjában a trud.

a szovjet szakszervezeti lap hangoztatja: tévesek azok az állítások, hogy az antiimperialista harc csupán a konfrontációnak, a fegyverkezési versenynek, a világ katonai tömbökre történő felosztásának időszakában képes kibontakozni. ellenkezőleg: az ilyen helyzet csökkenti az antiimperialista front erőfeszítéseinek hatékonyságát. teljesen nyilvánvaló, hogy a megváltozott körülmények között, amikor a béke, a biztonság és a leszerelés elvei győzedelmeskednek, a forradalmi folyamat az egész világon újabb lökést kap.

/folyt. köv./

- 16 -

11.33 bh

R. 105c

kk 21. /trud - ... folyt./ bh

a szocialista országok dolgozói - folytatja a trud - egyre nagyobb sikereket érnek el a szocializmus és a kommunizmus építésében. ezek a sikerek jelentik a forradalmi harchoz való hozzájárulásuk leglényegesebb formáját. a kapitalista államok munkásosztálya fokozza harcát a társadalmi haladásért, a demokráciáért és a szocializmusért. a nemzeti felszabadító mozgalmak a szocialista országok növekvő segítségére támaszkodva hatékonyabban képesek fellépni a külföldi monopóliumok és a neokolonializmus valamennyi formája ellen.

a lap hangsúlyozza, hogy a békés egymás mellett élés egyrésztől meggyengíti a világ reakciós erőinek hadállásait, másrésztől izolálja a maoizmus ideológiáját és politikáját, amely megpróbálja feltartóztatni az enyhülés folyamatát, és rá szeretné kényszeríteni a világra hegemonisztikus terveit.

a trud megjegyzi, hogy a békés egymás mellett élés politikája elősegíti azoknak a köröknek a meggyengítését, amelyek megkísérik megbontani az eltérő társadalmi rendszerekben élő dolgozó tömegek egységét, kísérletet tesznek a munkásosztály tudatának az antikommunizmus és a gyűlölködés mérgével való megfertőzésére. a szilárd béke segíti a dolgozókat szociális-gazdasági érdekeikért vívott harcukban - mutat rá a szovjet lap./taszsz/

..-

kk 22. szovjet lap a nemzetközi biztonságról

pm md bh ng m o s z k v a , 1973. augusztus 8. /taszsz/

szergej loszev az szkp központi bizottságának szelszkaja szizny című lapjában a szovjet-amerikai kapcsolatokkal foglalkozva a következőket írja:

„ a nukleáris háború elhárításáról szóló szovjet-amerikai egyezmény lényegesen megszilárdítja a nemzetközi biztonság alapjait. a szovjetunióknak és az egyesült államoknak az a kölcsönös kötelezettségvállalása, hogy a nemzetközi kapcsolatokban tartózkodnak az erőszak alkalmazásától, más államokat is arra készítet, hogy nagyobb mérsékletet tanúsítsanak a konfliktusos helyzetek megoldásánál.”

mint a szovjet kormány kijelentette, az egyetemes biztonság és a föld tartós békéje szavatolásának szempontjából rendkívül hasznos lenne, ha más államok készek lennének csatlakozni azokhoz, a szovjetunió és az egyesült államok által együttesen rögzített elvekhez, amelyek szerint lemondanak az erőszak alkalmazásáról és határozott intézkedéseket foganatosítanak a nukleáris háború kirobbanásának megakadályozására.

/folyt. köv./

- 17 -

11.52 bh

R. 105c

kk 22. /szovjet lap ... folyt./ bh

a szovjet ujságíró tarthatatlanoknak minősíti azokat az állításokat, amelyek szerint a nukleáris háború elhárításáról szóló egyezmény ,, a világ befolyási övezetekre való felosztását,, jelenti, a szovjetuniót és az egyesült államokat ,, a nukleáris korszak csendőreivé,, avatja.

,, minden alapot nélkülöznek a burzsoá propaganda és peking arra irányuló rosszindulatu kísérletei, hogy a szovjet-amerikai kapcsolatok normalizálását szembeállítsák a fejlődő országok és a nemzeti felszabadító mozgalom érdekeivel. az egyesült államokhoz fűződő kapcsolatok normalizálása csupán egyik eleme a szovjet békeprogramnak és a szovjetunió ezt a programot megvalósítva változatlanul védelmezte és védelmezi a nemzeti felszabadító mozgalmak és a fejlődő országok érdekeit,, - írja loszev. /mti/

-. -

kk 23. athéni merénylet - 3.

se rá bh bg a t h é n , 1973. augusztus 8. /mti/

a görög hatóságok szabadlábra helyezték azt a két arab nőt, valamint az egyik merénylő fivérét, akiket közvetlenül a vasárnap délutáni repülőtéri vérengzés után tartóztattak le. a vizsgálat során ugyanis semmiféle terhelő bizonyíték nem merült fel ellenük.

a rendőrség hivatalosan megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint kedde virradóra athénbe érkezett az egyik palesztinai szervezet képviselője, hogy résztvegyen a nyomozásban. a rendőrséghez közelálló forrásokra hivatkozó egyik jelentés tudni vélte, hogy a titokzatos személy a fekete szeptember elnevezésű terrorista csoport embere./afp/

-. -

- 18 -

12.00 bh

Fi 12.45

kk 24. riad - interju

bz. bh ng k a i r ó , 1973. augusztus 8. /mti/

mahmud riad, az arab liga főtitkára a kairói al akhbarnak adott interjújában életbevágóan fontosnak ítélte meg egy arab csúcserkeztet összehívását. annak a véleményének adott kifejezést, hogy a csúcstalálkozó az arab világ sok időszerű problémájára találhatna megoldást. az értekezlet időpontját illetően azt javasolta, hogy az el nem kötelezett országok szeptember elején összeülő algériai csúcstalálkozóját követően tartsák meg.

riad a továbbiakban közölte, hogy az arab vezetőkkel folytatott megbeszélések, üzenetváltások során több biztató ígéretet kapott a csúcstalálkozóra vonatkozóan. pozitív fejleményként értékelte azt is, hogy szadat elnök üzenetével ammanba és damaskuszba utazott el-kholi, az elnök személyes megbízottja. az arab világ légkörének megtisztítása szempontjából nagy jelentőséget tulajdonított a kétoldalu eszmecseréknek, s ezen belül a kétoldalu problémák, konfliktusok megoldásának.

-. -

kk 25. kina - pozsonyi pravda

fn bh ng p o z s o n y , 1973. augusztus 8. /mti/

a pozsonyi pravda beszámolója szerint meg nem erősített értesülések arra utalnak, hogy augusztus végén vagy szeptember elején pekingben megtartják a kínai kommunista párt x. kongresszusát. a kongresszus főképpen arra lenne hivatott, hogy jóváhagyja a kínai népköztársaság új alkotmányát, megválassza a párt központi bizottságát és politikai bizottságát. ezt követően kerülne sor az országos népi gyűlés ülészakára, amely életbe léptetné az új alkotmányt.

a legutóbbi kongresszus óta csak négy év telt el. az az elhatározás, hogy ennek ellenére újabb kongresszust hívnak össze, mao cetung politikai gyakorlatában példátlan döntésnek számít, - mutat rá a pozsonyi lap. a párt és a hadsereg vezetőknek túlnyomó többsége eltűnt a politikai porondról, s velük együtt mao kiszemelt utóda, lin piao is. lin piao eltűnt, ám helyére több politikus pályázik, elsősorban a fiatalabbak, a mai ötvenesek sgrából. az első számú jelölt mao felesége. szoros együttműködés li csennel, a közbiztonsági minisztérium vezetőjével olyan körülmény, amely sokat nyom a latba. a helyzet nyilvánvalóan most sem konszolidáltabb, mint lin piao hatalmának fénykorában volt és helyének megüresedése a legkülönbözőbb ambícióknak ad tápot. így a pártkongresszus megtartása lezárhat egy fontos szakaszt - írja a pozsonyi pravda.

-. -
- 19 -

13.33 bh

Fi 13.50

kk.26. Littlejohn

kr/md/a/leh

d u b l i n, 1973. augusztus 8. /mti/

egy ir különleges bíróság 20, illetve 15 évi börtönbüntetésre ítélte az angol állampolgárságu Littlejohn fivéreket, akik az elmúlt év októberében fegyveres rablást követtek el egy dublini bankban.

a tárgyalás során fény derült arra, hogy a vádlottak együttműködtek az angol titkosszolgálattal. az angol hírszerzés azzal bizta meg őket, hogy épüljenek be az ir köztársasági hadsereg /ira/ soraiba, gyűjtsenek információkat a szervezet tevékenységéről, és minden eszközt használjanak fel az ira lejáratására.

sajtójelentések szerint a közvéleményben megerősödött az a hit, hogy decemberben és januárban az angol titkosszolgálat ügynői követték el a sorozatos dublini robbantásokat.

Londoni politikai körökben nagy botrány tört ki a Littlejohn ügy nyomán. a hadügyminisztérium a bizonyítékok súlya alatt kénytelen volt nyilatkozatban elismerni, hogy kapcsolatot tartott a bűnözőkkel. bernadette devlin észak-írországi képviselőnk követelte a nyári szabadságon levő alsóház összehívását a kínos ügy megvitatására./taszsz/

x x x

n e w r y

kedden az észak-írországi newry-ben tíz rendőr könnyebben megsebesült egy bombarobbanás következtében. a bombát ismeretlen tettesek helyezték el a rendőrség közvetlen közelében. a merénylőknek sikerült elmenekülniük./afp/

--

14.10/a

- 20 -

kk 27. egyiptom-Libia

or bh leh

k a i r ó, 1973. augusztus 8./mti/

a tripoliban négy napon át folyt magasszintű egyiptomi-Libiai tárgyalások során - egyiptomi politikai források szerint - csupán „korlátozott mértékű egyetértés”, alakult ki, nem sikerült teljes megállapodásra jutni. a még fennmaradó vitás kérdések rendezését szadat és kadhafi augusztus harmadik hetében tartandó találkozóknál kísérel meg.

fenti források szerint a legjelentősebb nézeteltérések a libiai államfőnek abból a követeléséből fakadnak, hogy már szeptember elsejével a két ország teljesen egyesüljön. kairó ezzel szemben a fokozatos megoldás híve. a libiaiak a mostani tárgyalások során elfogadták az állandó nemzetgyűlés felállítására vonatkozó egyiptomi javaslatot. ez a testület dolgozza ki az egyesülés menetrendjét. a két delegációnak nem sikerült megállapodnia abban, hogy szeptember 1-én népszavazást tartanak-e. ez a téma, valamint kadhafinak az a követelése, hogy az iszlám-törvény és a libiai típusú népi forradalom válják az egyesült köztársaság jellemzőjévé, kulcsfontosságú probléma lesz a szadat-kadhafi találkozón./upi/

--

kk 28. podgornij - hoveida

pm rá bh leh

m o s z k v a, 1973. augusztus 8./taszsz/

nyikolaj podgornij, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének elnöke szerdán fogadta amir abbasz hoveida iráni miniszterelnököt, aki - mint jelentettük - a szovjet kormány meghívására hivatalos látogatáson van a szovjetunióban./mti/

--

kk 29. libanoni kp

pm rá bh leh

b e i r u t, 1973. augusztus 8./mti/

a libanoni kommunista párt központi bizottsága ülést tartott, és ezen megvitatta a májusi válság következtében kialakult belpolitikai helyzetet, összegezte a libanoni haladó és hazafias erők harcának eredményeit és a párt legközelebbi feladatait.

/folyt. köv./

- 21 -

14.45 bh

15:05

kk 29. /Libanoni kp ... folyt./ bh

elemezve a májusi eseményeket, amikor fegyveres összetűzésre került sor, a palesztinai ellenállási mozgalom és a Libanoni hadsereg között, a központi bizottság megállapította: „ a májusi események az arab nemzeti felszabadító mozgalom ellen és a palesztinai ellenállási mozgalom felszámolására irányuló reakciós politikának voltak a következményei. „ a párt felhívással fordult minden haladó erőhöz, hogy „ szilárdítsák soraik egységét, és erősítsék a szövetséget a palesztinai ellenállási mozgalommal, ebben lássák az imperialista és a reakciós tervek megghusításának legfőbb biztosítékát, „

a párt alapvető feladatait az alábbiakban jelölte meg a központi bizottság: harc a demokratikus szabadságjogok biztosításáért, az ország nemzeti és haladó erőivel, a palesztinai ellenállási mozgalommal és a nemzeti felszabadító mozgalom minden osztagával való szövetség megszilárdításáért, az imperializmus, a cionizmus és a reakció ellen./taszsz/

..-

kk 31. dél-vietnam - tüzszünet sértések

ms am bh leh h a n o i , 1973. augusztus 8. /mti/

a saigoni csapatok júliusban a mekong folyó deltavidékének nyugati részében 500 támadó hadműveletet indítottak a felszabadított területek birtokba vételére - jelenti a felszabadulás hírügynökség.

a népi fegyveres erők és a felszabadított területek lakossága kénytelenek voltak erélyes visszautasításban részesíteni a hódítókat. júliusban a saigoni hadsereg 11 ezer katonáját tették harcképtelenné.

a saigoni rendőrség ugyancsak júliusban a phoenix fedőnevű hadművelet keretében több mint hétezer ugynevezett tisztogató akciót hajtott végre, ezek során a thieu-kormányzat ellenőrzése alatt álló körzetek polgári lakosai közül több tizezret tartóztattak le./taszsz/

..-

- 22 -

15.02 bh

R. 15.20

. 30. dél-vietnam- párizsi értekezlet

ms/am/rj leh p á r i z s, 1973. augusztus 8./mti/

Szerdán a párizs melletti La celle-st. cloudban megtartották a dél-vietnami politikai tárgyalások 20. ülését. napirenden a fogolycsere kérdése szerepelt. dinh ba thi, a difk küldöttségének helyettes vezetője hangsúlyozta, hogy a saigoni rezsim börtöneiben még mindig több mint 200 ezer hazafi sínylődik. rámutatott, hogy az egyesült államok tetemes pénzügyi segítséggel járul hozzá a saigoni börtönviszonyok fenntartásához. követelte a politikai foglyok haladéktalan szabadon bocsátását.

nguyen luu vien, a saigoni küldöttség vezetője nem volt hajlandó a fogolykérdés rendezésének érdemi megvitatására. ezzel szemben - az ülés után -burkoltnan a tárgyalások megszakításával fenyegetőzött abban az esetben, ha a kambodzsai felszabadító erők megsemmisítő vereséget mérnének a lon nol rezsim hadseregére. „a vörös khmerek phnom penh-i hatalomátvétele az indokinaai erőviszonyok megváltozását jelentené s ez arra készítheti saigont, hogy átértékelje a párizsi tárgyalásokat, - jelentette ki.

az ülés előtt dinh ba thi felhívta az újságírók figyelmét arra, hogy saigon már kinyilvánította, véleménye szerint a januárban kötött párizsi vietnam-megállapodás érvényét veszítette: „,thieu a napokban világosan kijelentette, hogy a párizsi megállapodás semmit sem oldhat meg és hogy dél-vietnamnak az erőre kell hagyatkoznia, nem pedig a nemzetközi jogra, - idézi a upi dinh ba thi szavait. /afp, dpa, upi/

a szerkesztőségek tájékoztatására!

az ülésen a saigoni küldött követelte dinh ba thi-től, egyezzen bele négy különbizottság haladéktalan megalakításába. a bizottságoknak a függőben lévő politikai kérdésekkel kellene foglalkozniuk, vagyis a demokratikus szabadságjogok szavatolásával, a nemzeti egyetértés és megbékélés tanácsának létrehozásával, új választások szervezésével és az észak-vietnami csapatok kivonásával.

/folyt.köv./

16.30 rj

- 23 -

18⁰⁰

kk. 30. / dél-vietnam... 1. folyt./rj

kittikacsorn thaiföldi miniszterelnök szerdán bangkokban közölte, hogy értesülései szerint az észak-vietnami és vietcong csapatok visszahúzódtak a phnom penh-i hadszíntérről s a kambodzsai háborút most már a khmerek egymás között vívják. értesüléseit a thaiföldi miniszterelnök a múlt héten bangkokban járt kambodzsai katonai vezetőkől és kormánytisztviselőktől nyerte. /upi/

--

kk. 32. külpolitikai híreink jegyzéke 1973. augusztus 8. 16.00 hóig

mj/rj ka 1973. augusztus 8./mti/

1. várható
2. magyar írók lengyelül
3. kremsi apátság
4. komensky
5. egyiptomi-libiai tárgyalások
6. athéni merénylet
8. orbita
9. rövid hírek
10. közel-keleti hírek
11. skylab
12. pravda-nato
13. athéni merénylet-2.
14. indokina
15. hírek az egyesült államokból
16. ensz dekolonizációs bizottság
17. lengyel kultúra-fejlesztési program
18. chile
19. rövid hírek
20. nemzetközi csucsértekezlet
21. trud-enyhülés
22. szovjet lap a nemzetközi biztonságról
23. athéni merénylet-3.
24. riad-interju
25. kina-pozsonyi pravda
26. littlejohn
27. egyiptom-libia
28. podgornij-hoveida
29. libanoni kp
30. dél-vietnam-párizsi értekezlet
31. dél-vietnam-tűzszünet sértések
32. hírjegyzék

--

16.37 rj

- 24 -

1800

kk. 33. podgornij-hoveida

is/nm/rj kd m o s z k v a , 1973. augusztus 8./mti/

nyikolaj podgornij, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének elnöke szerdán a kremlben fogadta amir abbasz hoveida iráni miniszterelnököt.

beszélgetésük során a két államférfi hangsúlyozta, a szovjetunió és iránnak a jószomszédi kapcsolatok további elmélyítésére és a kölcsönösen előnyös együttműködés bővítésére irányuló közös törekvését. /taszsz/

--

kk. 34. szovjet vit-küldöttség

hl/kd/rj m o s z k v a , 1973. augusztus 8./mti/

szerdán hazaérkezett moszkvába a szovjet-vit-küldöttség. a delegációt a moszkvai fiatalok ünnepélyesen fogadták a belorusz pályaudvaron.

a pályaudvar előtti téren nagygyűlést tartottak, amelyen jevgenyij tyazselnyikov mondott beszédet. a komszomol központi bizottságának első titkára méltatta a berlini világifjúsági találkozó jelentőségét.

a szovjet fiatalok különvonatával érkezett moszkvába vietnam, korea és mongólia vit-küldöttsége is. ezek a fiatalok rövid pihenő után folytatják utjukat hazájukba. /mti/

--

kk. 35. csehszlovák -nyugatnémet tárgyalások

is/nm/rj p r á g a , 1973. augusztus 8./mti/

augusztus 9-én prágában csehszlovák nyugatnémet tárgyalások kezdődnek.

a csehszlovák delegációt jiri götz külügyminiszter-helyettes, a német szövetségi köztársaság küldöttségét pedig paul frank külügy államtitkár vezeti. /ctk/

--

17.15 rj

- 25 -

1810

m 36. chile - 2.

mj/rj bs s a n t i a g o , 1973. augusztus 8./mti/

daniel vergara igazságügyminiszterhelyettes bejelentése szerint a legutóbbi napokban szélsőjobboldali elemek több mint kétszáz közúti és vasúti hidat romboltak le, jelentős gondokat okozva ezzel a közellátás biztosításában. a szélsőjobboldal nem csupán a közlekedési objektumok ellen intézett támadásokat, hanem naponta hajt végre merényleteket a népi egység hívei ellen. három személyt öltek meg amiatt, hogy megtagadták a törvénytelen sztrájkhoz való csatlakozást. az áldozatok egyike egy asszony.

luis figueroa, a dolgozók egységes központja /cut/ elnöke az „ipari üzemek védelmére alakult éberségi bizottságok”, tagjai előtt mondott beszédében hangsúlyozta: chile a népi egység fennállása óta a legnehezebb napjait éli. a nagygyűlésen, amelyen megjelentek a népi egység koalíciós pártjainak vezetői, valamint salvador allende elnök, a cut vezetője kiemelte: az ultrareakciós elemek terrorcselekményei államcsíny előkészítését szolgálják. ezek az elemek fel akarják bomlasztani, a kormányhivatalokat és intézményeket. /taszsz/

--

kk. 37. rövid hírek

kr/sp/rj bs 1973. augusztus 8./mti/

m o s z k v a: honecker

erich honecker, a német szocialista egységpárt központi bizottságának első titkára az szkp központi bizottságának meghívására szerdán pihenés céljából a szovjetunióba érkezett. /taszsz/

a t h é n : elkobzás

a görög kormány elkobozza az ex-király családjának görögországban fellelhető vagyonát. az erről szóló törvényt kedden hagyták jóvá a minisztertanács ülésén. /afp/

/folyt.köv./

17.24 rj

- 26 -

18²⁰

kk. 37. / rövid... 1. folyt./rj

p e k i n g : spanyol nagykövet

angel sanz-briz, spanyolország első rendkívüli és meghatalmazott nagykövete pekingben, szerdán átadta megbízólevelét tung pi-nak, a kínai népköztársaság ügyvezető elnökének. /uj kina/

n i c o s i a : megállapodás

a magyar népköztársaság és a ciprusi köztársaság szerdán tudományos és kulturális együttműködési megállapodást kötött. az egyezményt nicosiában szilágyi béla nagykövet és christodulos venianin külügyminisztériumi főtitkár írta alá./mti/

--

kk. 38. szovjet-indiai barátság és együttműködés

is/nm/rj bs m o s z k v a, 1973. augusztus 8./mti/

a szovjet-indiai béke-, barátsági és együttműködési szerződés hároméves évfordulója alkalmából a taszsz szemleírója szerdán a következőket írta:

„a szovjetunió és india népeinek barátságát a békeharcban, a feszültség enyhítéséért folytatott küzdelmükben, az imperializmus ellen, a gyarmatosítás és fajüldözés valamennyi formájával szemben vállalt harcuk közössége teszi erőssé. a szovjet-indiai kapcsolatok közös bizalmon, egyenlőségen és tiszteleten alapulnak. a tények tanúsága szerint a két évvel ezelőtt kötött szerződés e kapcsolatokat még szilárdabb alapra helyezte. a szerződés megvalósításának eredményei különböző területeken, mint például a politikai, gazdasági, kereskedelmi, kulturális és más kapcsolatok terén nyilvánulnak meg.

a szovjetunió és indiaiak a jelenlegi nemzetközi problémák nagy többségében elfoglalt közös álláspontja az az egyik tényező, amely előmozdítja a szovjet-indiai baráti együttműködés további elmélyítését,,. /taszsz/

--

18.05 rj

- 27 -

18⁵⁰

kk. 39. csehszlovák - nyugatnémet tárgyalások /tudósítói anyag/

fn/kd/rj   p r á g a , 1973. augusztus 8./mti/

flesch istván, az mti tudósítója jelenti:

csütörtökön délelőtt prágába érkezik dr. paul frank nyugatnémet külügyi államtitkár, aki küldöttség élén délután tárgyalásokat kezd a jiri götz külügyminiszterhelyettes vezette csehszlovák kormányküldöttséggel. a csehszlovák fővárosban hivatalosan csak a megbeszélések tényét jelentették be, tartalmára nem utaltak. emlékeztet azonban, hogy a csehszlovák-nyugatnémet állami közötti szerződés szövegében történt májusi megállapodás, illetve a szövegtervezet júniusi parafálása után a felek megegyeztek néhány kérdés későbbi tisztázásában.

prágában jelezték, hogy brandt kancellár szeptember elejére tervezett csehszlovákiai látogatásáig, vagyis a szerződés aláírásáig megoldásra vár az ugynevezett humanitárius vontkozások, a családegyesítés problémája, amellyel külön levélben kívánnak foglalkozni. ezenkívül közlekedési, kulturális és más szerződésekről is tárgyalásokat folytatnak. így a csütörtökön kezdődő eszmecsere tárgyát minden bizonnyal ezek a kérdések szolgáltatják.

--

kk. 40. hoveida

hl/rj kd   m o s z k v a , 1973. augusztus 8./mti/

a hivatalos látogatáson a szovjetunióban tartózkodó amir abbasz hoveida iráni miniszterelnök szerdán moszkvából rigába, szovjet Lettország fővárosába utazott.

bucsuztatására a vnukovoi repülőtéren megjelent alekszej koszigin, a szovjetunió minisztertanácsának elnöke, kirill mazurov első miniszterelnökhelyettes, andrej gromiko külügyminiszter.

--

18.07 rj

- 28 -

1840

kk. 41. robbanás a belgrádi pályaudvaron

mg/rj bs   b e l g r á d , 1973. augusztus 8./mti/

szerdára virradóra robbanás rázta meg a belgrádi pályaudvar csomagmegőrző részlegét. a robbanás következtében branszlav babics munkás, donja-ivanca-1 lakos életét veszítette, további hét személy pedig könnyebben megsérült.

bosko markovics belgrádi vizsgálóbíró délután sajtóértekezleten tájékoztatta az újságírókat a nyomozás rendelkezésére álló egyes újabb részletekről.

a robbanás következtében keletkezett tűz eloltása után - mondotta a vizsgálóbíró - hozzáláttak az egész sérült terület és környékének alapos átvizsgálásához. ennek alapján megállapították: a robbanást és a tüzet robbanóanyag okozta, amelyet a főpályaudvar csomagmegőrzőjében helyeztek el. - feltételezhető, hogy a robbantást szándékosan, terrorcélokból követték el.

a vizsgálat még nem fejeződött be. az illetékes belügyi szervek megtették az összes közbiztonsági és egyéb intézkedéseket, - hangsúlyozta a vizsgálóbíró. /tanjug/

--

m 42. szovjet pszichiáter

ht/so/rj bs   m o s z k v a , 1973. augusztus 8./mti/

ruben nadzarov szovjet pszichiáter, a moszkvai pszichiátriai intézet igazgatóhelyettese, a taszsz tudósítójának adott nyilatkozatában válaszolt a többi között a nyugatnémet televíziónak arra az állítására, hogy a szovjetunióban „az ellenzéki elemeket ideggyógyintézetbe zárják,,.

a szovjet professzor abszurdumnak minősítette ezeket a híreszteléseket és rámutatott, hogy azok részét képezik annak a szovjetellenes propaganda-kampánynak, amellyel bizonyos körök politikai célkitűzéseiket szeretnék elérni.

/folyt.köv./

18. 25 rj

- 29 -

1850

kk. 42. / szovjet... 1. folyt./rj

nadzsarov a továbbiakban rámutatott: az idegbetegekre vonatkozó szovjet törvénykezést és a páciensekkel való bánásmód gyakorlatát jól ismeri minden szakmabeli - minden pszichiáter és jogász. - megjegyzem - folytatta - hogy ide vonatkozó törvényeink elvileg azonosak a legtöbb államban érvényben lévő jogszabállyal, mivel az ezzel kap-

csolatos szovjet törvénykezés is nemzedékek szakértőinek munkálkodásából alakult ki.

- meg kell említenem, - folytatta a professzor - hogy a szovjetunióban tekintélyes szakértők véleménye alapján, csakis bírói úton lehet valakit beszámíthatatlannak minősíteni. gyógyintézetben akkor helyezhető el a beteg, ha orvosai bizottság - kellő körültekintés és meggyőződés alapján - dönt az intézeti ápolás szükségességéről. a szovjetunióban a pszichiátriai segélynyújtásnál figyelembe vesznek minden lehetséges intézkedést annak érdekében, hogy kizárják a téves diagnózis lehetőségét. végezetül azt is hangsúlyoznom kell, hogy a szovjet törvények értelmében büntetőjogilag felelősségre vonhatók azok a személyek, akik a páciens indokolatlan ideggyógyintézeti elhelyezésében vétkesek.

mindez természetesen külföldön is ismeretes. nem véletlen, hogy sem a pszichiáterek világszövetsége, sem tekintélyes külföldi pszichiáterek nem adtak hitelt a provokációs szovjetellenes kampány szervezőinek, hanem elhárították magukat a rágalmazóktól. azoknak az állításoknak tehát, hogy a szovjetunióban pszichikai „nyomást”, gyakorolnának a „más gondolkodásukra”, , semmi közük a valósághoz. /taszsz/

--

kk. 43. chile - 3.

mj/rj bs s a n t i a g o , 1973. augusztus 8./mti/

kedden santiagoóban letartóztatták juan nicanor jara cruzt, a chilei közúti fuvarozók országos szövetségének elnökét. az elfogató parancsot a törvénytelen sztrájk egyik fő szervezője ellen a chilei főváros polgármestere adta ki, az állambiztonsági törvény megsértése miatt. leon vilarin, a teherautó tulajdonosok szövetségének elnöke ellen is elfogató parancsot adtak ki.

/folyt.köv./

18.50 rj

100

- 30 -

kk. 43. / chile... 1. folyt./rj

a szocialista párt parlamenti csoportja nyilatkozatban ítélte el a fegyveres erők által végrehajtott házkutatási akciókat. mint ismeretes, néhány napja egy házkutatás során katonák punta arenasban agyonlőtték egy munkást. a szocialista képviselők megbélyegezték az akciókat irányító manuel torres de la cruz tábornokot.

allende elnök kedden felszólította a chilei légierő két tábornokát, hogy azonnal vonuljanak nyugállományba. a két főtiszt: german stuardo de la torre hadtápfőnök, és augstin rodriguez pulgar személyzeti főnök.

carlos prats tábornok, a chilei hadsereg főparancsnoka nyilatkozatban mutatott rá, hogy az ultrajobboldali és szélsőbaloldali erők által a fegyveres erők ellen intézett támadások mind nagyobb méreteket öltenek. közölte; a belbiztonsági törvény megszegése miatt vádat emelnek az ultrabaloldali mir /baloldali forradalmi mozgalom/ országos titkársága ellen. a mir vezetősége - mint prats elmondotta - ujabban éles kirohanásokat intéz helyőrségparancsnokok és más magasrangú katonai személyek ellen. a légierő és a haditengerészet parancsnokai prats nyilatkozata mellett foglaltak állást. /prensa latina, adn/

--

kk. 44. todor zsvkov- pham van dong

ht/nm/rj kd s z ó f i a , 1973. augusztus 8./mti/

todor zsvkov, a bolgár kp központi bizottságának első titkára, az államtanács elnöke szerdán a várna melletti kormányüdülőben szívélyes és baráti légkörű megbeszélést folytatott pham van donggal, a vietnami dolgozók pártja politikai bizottságának tagjával, a vdk miniszterelnökével. a vdk bulgáriában tartózkodó párt- és kormányküldöttségének vezetőjével. a megbeszélés után todor zsvkov ebéden látta vendégül pham van dong-ot. /bta/

--

19.42 rj

- 31 -

100

kk. 45. kambodzsa- bombázás

csr/so/rj bs

1973. augusztus 8./mt1/

w a s h i n g t o n , p h n o m p e n h

a pentagon szerdán megerősítette, hogy az amerikai légierő az utóbbi napokban fokozta a kambodzsa elleni bombázást, s az szerdán elérte az elmúlt hónap csúcspontját. daniel james tábornok, a pentagon szóvivője adatokat nem közölt, de a pentagon korábban beismerte, hogy a b-52-es légierődök 40 és a vadászgépek 200 bevetésben támadnak naponta kambodzsában.

jól értesült phnom penh-i forrásra hivatkozva jelentették a hírügynökségek, hogy amerikai repülőgépek szerdán a héten már harmadszor bombáztak tévedésből kambodzsai lakott területet. ez alkalommal a phnom penhtől 32 kilométernyire, az 1-es főútvonal mentén fekvő települést támadták. a phnom penh-i amerikai nagykövetség szóvivője beismerte az újabb téves légitámadás tényét, de afa-lu nevét és a bombázás áldozatainak számát nem közölte.

v a reuter-iroda phnom penh-i diplomáciai forrásra hivatkozó jelentése szerint a kambodzsai nemzeti egységfront rádió és röplapokon szólitotta fel a főváros lakóit, hogy ne tartózkodjanak katonai célpontok közelében és fegyveres harccal szálljanak szembe a phnom penh-i hatóságokkal. a reuter eddig meg nem erősített értesülése szerint a kambodzsai hazafiak egyes alakulatai már behatoltak a fővárosba. /afp, ap, reuter, adn/

p á r i z s

a franciaország-kambodzsa elnevezésű társaság petícióban szólitotta fel a francia kormányt, hogy tegyen lépéseket az egyesült államoknál a kambodzsai bombázás leállítására érdekében. a petíció francia politikai és társadalmi szervezetek képviselői írták alá: a francia kommunista párt részéről georges marchais, a kb főtitkára és jacques duclos, a politikai bizottság tagja, továbbá a cgt részéről georges séguy főtitkár és benoit frachon elnök. /taszsz/

--

19.47 rj

- 32 -

20⁰⁰

kk. 46. bolgár kp - krim

ht/nm/rj kd

s z ó f i a , 1973. augusztus 8./mt1/

a bolgár kp központi bizottságának politikai bizottsága szerdán szófiában meghallgatta todor zsvikov első titkár tájékoztatóját a szocialista országok kommunista és munkáspártjai vezetőinek részvételével megtartott krim-félszigeti találkozó eredményeiről. a politikai bizottság a találkozót úgy tekinti, mint jelentős nemzetközi politikai eseményt fontos hozzájárulást a szocialista világközösség, a testvérpártok egységének sokoldalú megszilárdításához, a szocialista államok együttműködésének és külpolitikájuk összehangolásának továbbfejlesztéséhez. a bolgár kp politikai bizottsága teljes mértékben egyetért a találkozó azon általános következtetésével, hogy a nemzetközi helyzetben egészében véve megindult az átmenet a „hidegháborúról”, a békére, a különböző társadalmi és gazdasági rendszerű államok közötti kölcsönös megértésre és együttműködésre.

a pb leszögezte: a jelenlegi helyzet megszilárdítása érdekében elsőrendű feladat az európai értekezlet befejezése, az, hogy a politikai légkör egészségesebbé válását hasonló intézkedések kövessék katonai téren is és, hogy haladéktalanul rendezzék az imperialista agresszió által szült konfliktusokat.

todor zsvikov az ülésen tájékoztatta a politikai bizottságot a szovjetunióban tett látogatásáról, és leonyid brezsnyevvel folytatott megbeszéléseiről. a politikai bizottság teljes egészében jóváhagyta todor zsvikovnak a krim-félszigeti találkozón elfoglalt álláspontját és ott kifejtett tevékenységét. az ülésen gyakorlati intézkedéseket jelöltek ki a találkozó következtetései megvalósítására. /bta/

--

kk. 47. medvegyev - állampolgárságtól való megfosztás

mj/rj bs

m o s z k v a , 1973. augusztus 8./mt1/

zs.a. medvegyevet a szovjet állampolgárságról szóló törvény 7. cikkelye alapján a szovjetunió legfelsőbb tanácsának elnöksége megfosztotta szovjet állampolgárságától.

medvegyev évek óta a szovjetunióban és jelenleg angliában - ahová magánmeghívás alapján utazott - a szovjet állami és társadalmi rendet, a szovjet népet rágalmazó, gyalázkodó anyagokat írt, juttatott nyugatra illetve terjesztett. /taszsz/

--

20.10 rj

- 33 -

20¹⁵

kk. 48. agnew

lb/th/rj bs   w a s h i n g t o n , 1973. augusztus 8./mti/

az agnew alelnök körül kitört korrupciós botrány a watergate-ügy után újabb érzékeny csapás a köztársasági párt népszerűségére és messzemenően befolyásolhatja a párt 1976-évi elnökválasztási esélyeit. a köztársasági párt berkeiben egyelőre mély hallgatás uralkodik, és megfigyelők máris feltűnőnek tartják, hogy 48 órával az ügyészi vizsgálat bejelentése óta a párt vagy a kormány egyetlen jelentősebb személyisége sem próbálta védelmébe venni az alelnököt.

washingtonban úgy vélekednek, hogy akárhogy végződik is az agnew ügyében indított vizsgálat, a köztársasági párt aligha fogja elnökjelöltjeként indítani a „rend és törvényesség”, bajnokát, a „csendes többség”, konzervatív kedvencét a következő választáson.

agnew viselt dolgainak leleplezése azonban más vonatkozásban is kellemetlenséget okozhat a nixon-kormányzatnak. ha ugyan is agnew kénytelen volna lemondani, az amerikai történelemben eddig példátlan helyzet állana elő. a 25. alkotmánymódosítás az alelnök lemondása vagy tisztségétől való megfosztása esetére felhatalmazza az elnököt új alelnök kinevezésére. a kinevezést azonban a kongresszus mindkét házában jóvá kell hagynia. tekintve, hogy mind a képviselőházban, mind a szenátusban a demokratáknak van jelentős többsége, nagyon valószínű, hogy csak olyan jelölt kinevezését hagynák jóvá, aki 1976-ban nem lenne veszedelmes ellenfele a demokratapárti elnökjelöltnek. afp, dpa, ap/

--

kk. 49. kiegészítés a mai kk. 40. sz. hírünkhöz

hl/rj bs   m o s z k v a , 1973. augusztus 8.

amir abbasz hoveida iráni miniszterelnök szerdán rigába érkezett. /mti/

--

20.16 rj

- 34 -

20²⁰

kk. 50. béke-világkongresszus

hl/rj sbs   m o s z k v a , 1973. augusztus 8.

hajdók Lajos, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

szerdán a moszkvai televízióban nyilatkoztak a béke-világkongresszus előkészítésével foglalkozó neves személyiségek, köztük romesh chandra, a béke-világtanács főtitkára, a világkongresszus nemzetközi előkészítő bizottságának elnöke és mihaíl zimjanyin, aki a szovjetunióban irányítja az előkészületeket a nagyszabású tanácskozásra.

romesh chandra hangsúlyozta, hogy derülátóan ítéli meg a béke-erők moszkvai világkongresszusának várható eredményeit. a tanácskozás előkészítése eredményesen folyik mind nemzetközi vonatkozásban, mind pedig a kongresszuson résztvevő egyes országokban.

mihaíl zimjanyin elmondotta, hogy a szovjet emberek megtisztetésnek veszik a tanácskozás moszkvában való megtartását, s azt egyúttal a szovjet békeharcosok tevékenysége elismerésének is tekintik. a szovjetunióban folyik a békeforum gyakorlati előkészítése és a lehető legkedvezőbb feltételek megteremtése a béke világkongresszus számára.

--

kk. 51. izvesztyija - válságban a kommunistaellenesség

ht/so/rj bs   m o s z k v a , 1973. augusztus 8./mti/

egy szovjet történész és egy közgazdász a mai modern világ és a kommunistaellenesség válsága közötti összefüggéseket vizsgálja az izvesztyija szerdai számában. mint a cikkírók megállapítják: a szocializmus feltartóztatásának és visszavetésének agresszív doktrínája, a nukleáris zsarolás és a fegyverkezési hájsza politikája, a dühödt kommunistaellenes propaganda és a hidegháboru ehhez hasonló több más eszköze negyedszázadon keresztül akadályozta a kapcsolatok normalizálódását a szocialista és a tőkés országok között. az élet azonban bebizonyította egyrészt ennek a politikának, másrészt az imperialista ideológusok kommunistaellenes koncepcióinak a képtelenségét.

/folyt.köv./

20.25 rj

- 35 -

20²⁵

kk. 51. izvesztyija... 1. folyt./rj

- ennek ellenére - folytatódik a cikk - a hidegháboru hívei és a békés együttélés nyugati ellenfelei nem tették le a fegyvert. azok a burzsoá politikusok és ideológusok, akik többnyire a reakciós szárnyakhoz tartoznak, ma is igyekeznek bizonygatni, hogy a két rendszer békés együttélése nem lehet tartós. a jelenlegi enyhülést ideiglenes diplomáciai cikk-cakknak tekintik és továbbra is a szocializmussal szembeni totális konfrontáció szükségességét hirdetik. különösen buzgó ebben a brit konzervatív sajtó, a nyugat-németországi reakciós springer-sajtó, valamint több különböző nyugati „szovjetológiai” központ. a maoista propaganda már régóta hirdeti a szovjetunió „burzsoá átalakulásának”, koholmányát. másszóval: a maoista propaganda már kapitalizmussá változtatta a szocializmust, hogy ezáltal enyhéletileg indokolja szovjetellenes politikáját.

elméleti síkon a maoisták nemzetközi állásfoglalása két összeegyeztethetetlen meghatározás eklektikus keresztezése: a békés együttélésé és az újabb háboru elkerülhetetlenségéé. a helyzet az, hogy a második tétel gyakorlatilag keresztülhuzza az elsőt, mivel abból indul ki, hogy nem lehet bízni a békés együttélés politikájának lehetőségében és hatékonyságában, a szocializmus nem képes győzelmet aratni a világméretű versengésben a kapitalizmus felett. a maoizmus azonban mint a népek alapvető érdekeinek ellentmondó elmélet és politika a szocialista közösség nagyarányu külpolitikai győzelme következtében egyre jobban lejáratja magát.

az izvesztyija végezetül megállapítja: a szovjetunió, a szocialista közösség és a békeszerető népek békeoffenzívájának erőteljes nyomására az imperializmus ideológusai és propagandistái, akikkel egy követ fujnak a maoisták, szemmel láthatóan válságba jutottak. /taszsz/

-. -

20.30 rj

- 36 -

20^{uo}
20

kk. 52. krim-félszigeti találkozó - mongol értékelés

is/rj bs u l á n - b á t o r , 1973. augusztus 8./mti/

a mongol népi forradalmi párt központi bizottsága politikai bizottságának szerdai ülésén áttekintették a szocialista országok kommunista- és munkáspártjai július 30-án és 31-én a krim-félszigeten megtartott baráti találkozásának eredményeit.

a pb erről szóló határozata kimondja, hogy a találkozó a világpolitika nagy eseménye volt, nemcsak a szocialista világgörség egysége és szilárdsága, hanem az egyetemes béke és nemzetközi biztonság megerősítése szempontjából is.

a mnfp teljességgel jóváhagyta és támogatta a krim-félszigeti találkozó eredményeit, amelyeket a szocializmus pozíciónak megszilárdításához, a testvérpártok és a szocialista országok külpolitikai tevékenysége összehangolásának elmélyítéséhez való fontos hozzájárulásnak tekint.

a mongol párt továbbra is a szocialista országok politikai, gazdasági és eszmei együttműködésének szüntelen fejlesztésén munkálkodik.

a pb teljes egészében helyeselte jumzsagijn cedenbalnak, a kb első titkárának, a mongol népköztársaság miniszterelnökének a krimi találkozó munkájában való aktív részvételét, valamint a találkozó eredményeiről kiadott közleményben foglalt értékeléseket és következtetéseket. /taszsz/

-. -

kk. 53. bánya szerencsétlenség

mm/rj bs h a m m /nszk/ 1973. augusztus 8./mti/

hatalmas bányalég robbanás történt szerdán a nyugat-németországi hamm közelében levő „sachsen”, szénbányában. az ezer méteres mélységben a tárna megerősítésén dolgozó munkások közül kilencen meghaltak, további tizen megsebesültek. a robbanást a kölni egyetem szeizmológiai intézetének berendezései földrengésként regisztrálták.

a helybeli hatóságok és a nyugatnémet kormány képviselői azonnal megkezdték a vizsgálatot a szerencsétlenség okainak kiderítésére. /afp, ap/

-. -

20.37 rj

- 37 -

20^{uo}
20

kk. 54. török-tunéziai

mm/rj bs t u n i s z , 1973. augusztus 8. /mti/

a török-tunéziai barátsági szerződést irt alá szerdán tuniszbán mohamed maszmudi tunéziai és haluk bayülken török külügyminiszter.

a szerződés aláírása alkalmából mindkét külügyminiszter kiemelte a két ország közötti hagyományos jó kapcsolatok továbbfejlesztésének szükségességét és sikraszállt a közelkeleti konfliktus igazságos megoldása mellett.

mint jelentettük haluk bayülken kedden érkezett hivatalos látogatásra tunéziába. /afp, taszsz/

--

kk. 55. kiegészítés a kk. 39. sz. hírünkhöz

mjórj bs b o n n , 1973. augusztus 8./mti/

paul frank, az nszk külügyi államtitkára szerdán prágába utazott, hogy részt vegyen a csehszlovákia és az nszk kapcsolatainak rendezéséről szóló szerződés aláírásának előkészítésében. /taszsz/

--

kk. 56. nemzetközi csúcstalálkozó - 2.

lb/uj/rj bs o t t a w a , 1973. augusztus 8./mti/

a nemzetközösség csúcstalálkozójának szerdai napján az afrika déli részén fennálló fajüldöző és gyarmati rendszerek helyzetének megvitatása állt a középpontban.

a harminckét ország képviselői elé zambia emlékiratot terjesztett, s ebben kifejtette, hogy ha nem tesznek hatékony lépéseket a fehértelepes rezsimok gátlástalan elnyomó politikájának megfékezésére, akkor a kontinens egész déli részén uralkodó feszültség faji háborúba torkollhat. ameddig a salisbury-pretoria-lisszabon tengely fennáll - hangoztatja az emlékirat - addig nincs lehetőség a békés változásra, ,, és ezért az erőszakos változás elkerülhetetlen lesz,,. /folyt.köv./

20.43 rj

- 38 -

20⁵⁰

kk. 56. / nemzetközösségi... 1. folyt./rj

a szükséges intézkedések között az emlékirat javasolja, hogy ki kell terjeszteni és fokozni kell a szankciókat a rhodesiai fehértelepes rezsim ellen, és a nemzetközösségnek fokoznia kell a felszabadítási mozgalmaknak nyújtott támogatást. /reuter/

--

kk. 57. észak-írországi - internáltak

fp/rj bs b e l f a s t , 1973. augusztus 8./mti/

közel száz észak-írországi politikai bebörtönzött nyeri vissza az elkövetkező napokban szabadságát wiliam white-law-nak, az angol kormány észak-ír ügyekkel megbízott kabinet-miniszterének döntése alapján.

hírszolgálati irodák jelentése szerint whitlam azután hozta döntését, hogy felülvizsgálta a politikai bebörtönzések okait. szabadságot azonban csak azok remélhetnek, akiket nem vádolnak ,,terrorista tevékenységgel,,.

belfastban egyidejűleg nyilatkozatot tett az ira szélsőséges, ideiglenes szárnya. a magát különböző erőszakos cselekményekkel hirhetté tevő frakció közölte: mindaddig folytatja erőszakos akcióit, amíg a hatóságok nem törlik el a ,,preventív letartóztatásokról,, hozott rendeletet és nem részesítik amnesztiában a politikai foglyokat. /reuter, afp/

--

kk. 58. dél-koreai ellenzéki vezető

mm/rj bs t o k i ó , 1973. augusztus 8./mti/

eltűnt szerdán tokiói szállodájából kim de dzsung, a dél-koreai ellenzéki új demokrata párt egyik vezetője.

a japán rendőrség egy ismeretlen telefonáló közléséből arra követteget, hogy a politikust elrabolták. ohira maszajosi japán külügyminiszter az esettel kapcsolatban kijelentette, hogy nagyon komolyan veszik az emberrablásról érkezett bejelentést. ohira elmondotta azt is, hogy hiába kért felvilágosítást az ügyben dél-korea tokiói nagykövetségétől, a képviselőt megtagadta a tájékoztatást.

/folyt.köv./

20.47 rj

- 39 -

20⁵⁰

kk. 58. / dél-koreai... 1. folyt./rj

mint az afp megjegyzi kim de dzung több ízben élesen támadta a jelenlegi szöuli rezsimet és megfigyelők szerint tevékenysége rendkívül „kellemetlen”, volt a pak csong hírére klikk számára. /afp/

--

kk. 59. portugál vérengzések

lb/nm/rj bs b o n n, 1973. augusztus 8./mti/

bomban szerdán két spanyol misszionárius - julio moure és vicente berringer, akik több mint hat évig tartózkodtak mozambik tete tartományában, - a nyilvánosság előtt beszámolt a portugál zsoldosok tavaly december 16-án elkövetett vérengzéséről. elmondották, hogy beszéltek a vérfürdő több életben maradt áldozatával, s látták akkor még friss sebeiket is. a rémtettekről értesítették a helyi püspököt, a lisszaboni pápai nunciust és közvetlenül a vatikánt. az egyik pap elmondotta, hogy a portugálok titkosrendőrsége megkínította az ő hat közvetlen munkatársát is. a spanyol papok nemzetközi fellépést sürgettek az immár kilenc éve folyó gyarmati háború beszüntetésére. /taszsz/

a mozambiki felszabadítási front /frelimo/ küldöttsége a német szocialdemokrata párt meghívására egy hetet töltött nyugat-németországban. a frelimo-küldöttség látogatásáról kiadott közleményben az spd javasolja, hogy az nszk szüntesse be a fegyverszállításokat portugáliának, és a kormány, valamint a nato foglalkozzon portugália gyarmati politikájával. az spd ugyanakkor nem támogatja a frelimonak azt az álláspontját, hogy a több nato-ország anyagi támogatásával épülő mozambiki cabora bassa vízierőmű a portugál gyarmati uralom megszilárdításának eszköze. /dpa/

--

21.00 rj

- 40 -

208

kk 60. rövid hírek

fp/rj bs 1973. augusztus 8./mti/

pe k i n g : csaj su -fan

hazaérkezett szerdán moszkvából csaj su fan kínai külkereskedelmi miniszterhelyettes. a miniszterhelyettes a szovjet fővárosban néhány nappal ezelőtt aláírta a szovjetunió és kína közötti, 1973. évre szóló árucsereforgalmi és fizetési megállapodást. /uj kina/

a n k a r a : mérgezés

ötvenhatan, főként gyermekek haltak meg az elmúlt két hónapban törökországban mérget tartalmazó rovarirtószerral permetezett zöldségfélék fogyasztása következtében. egyes adatok szerint a halálos áldozatok száma a százat is meghaladja/reuter/

b a h r a i n : robbanás

felrobbant egy szerelés alatt álló olajvezeték a szaud arabiai abqaiq-ban. jelentések szerint a robbanásnak 15 halálos áldozata és öt súlyos sebesültje van. /ap/

s t o c k h o l m : vilhelm moberg

holtan találták szerdán a svéd főváros szomszédságában lévő nyaralója közelében vilhelm moberg író, az ezévi irodalmi nobel-díj egyik várományosát. a rendőrség jelentése szerint a 75 esztendőes író fürdőzés közben vízbefulladt. /upi/

b e l g r á d : dusan mugosa

dusan mugosa jugoszláv közéleti személyiség, a fővárosi tanácsának tagja, a jksz központi bizottságának tagja, tartalékos vezérőrnagy, 59 éves korában belgrádban elhunyt. /tanjug/

--

21.15 rj

- 41 -

2128

kk. 61. agnew nyilatkozata

l b/so/rj bs   w a s h i n g t o n , 1973. augusztus 8./mti/

spiro agnew amerikai alelnök szerdai sajtóértekezletén cáfolta azokat az ellene emelt különböző korrupciós vádakát, amelyek egy szövetségi vizsgálat kapcsán hangzottak el. kijelentette, hogy „ártatlannak tekinti magát mindentéle törvénysértésben, és „hamisnak, sértőnek, rosszindulatúnak, nevezte azt a gyanúsítást, hogy még marylandi kormányzósága idején, illetve részben már alelnöki hivatalában, kijátszotta az adótörvényeket és különböző megvesztegetési ügyekbe keveredett. az alelnök külön is cáfolta azokat a szerdai lapjelentéseket, amelyek szerint mint maryland állam kormányzója heti 1000 dollárt kapott építkezési vállalkozóktól, akiknek ezért jól jövedelmező kormánymegrendeléseket járt ki.

az újságírók kérdéseire válaszolva agnew egyebek között kijelentette: eszébe sem jutott, hogy lemondjon az alelnökségről. nem nyilatkozott viszont arról, hogy miért kereste fel kedden egyórás magánbeszélgetésre nixon elnököt.

néhány órával korábban gerald warren, a fehér ház szóvivője, közölte, hogy az elnök „továbbra is teljes bizalommal viseltetik, agnew iránt. /reuter, upi/

--

kk. 62. közel-kelet- vegyes

fp/kcs/rj bs   1973. augusztus 8./mti/

k a i r ó

a kairói rádió jelentése szerint kadhafi libiai elnök és a tripoliban tartózkodó egyiptomi küldöttség, amely, mint ismeretes, a két ország szeptember elsejére tervezett egyesülésének kérdéseiről tárgyal, megegyezett: szerdán este folytatják az egyesüléssel kapcsolatos eszmecsereket.

/folyt.köv./

21.35 rj

- 42 -

2140

kk. 62. / közel... 1.folyt./rj

emlékeztet, hogy az egyiptomi rádió kedden még azt közölte, hogy végetérnek a megbeszélések, és szerdán az egyiptomi küldöttség visszatér kairóba. a rádió most erről nem tett említést.

a közel-keleti arab forradalmi hirügynökség tripoli jelentése ugyanakkor arról számolt be, hogy kadhafi elnök szerdán ismét tárgyalt abdel kader hatem egyiptomi miniszterelnök-helyettessel. /afp, arna/

d a m a s z k u s z

a palesztin felszabadítási szervezet végrehajtó bizottsága szerdán damaszkuszban folytatta értekezletét. megvitaták a palesztin ügy helyzetét az arab országokban és a világban. a végrehajtó bizottság megtárgyalta jasszer arafatnak, a vb elnökének a német demokratikus köztársaságban és egyes arab országokban tett látogatásait. /mena/

b o n n

szerdán megérkezett a német szövetségi köztársaságba mohamed ibrahim kamel, egyiptom új bonni nagykövete. /upi/

b e l g r á d

bukarestből szerdán belgrádba érkezett hafez iszmail, szadat egyiptomi elnök nemzetbiztonsági tanácsadója. iszmail találkozik mitja ribicsics-csel, az államelnökség tagjával és milos minics külügyminiszterrel. /afp/

--

kk. 63. skylab - 2.

mm/rj bs   h o u s t o n , 1973. augusztus 8./mti/

a skylab űrhajósai szerdai munkanapjukon tudományos megfigyeléseket végeztek. az űrlaboratórium rendkívül érzékeny kameráit ezúttal a föld felé irányították és adatokat gyűjtöttek az egyesült államok, valamint latin-amerika ásványkincseiről, mezőgazdasági terméséről, a környezet-szennyeződéséről, stb. mint a houstoni űrközpontban megjegyezték, a különleges berendezések segítségével az asztronauták csaknem 300 mérföldes távolságból remekül kivették a texasi városokban összefutó autoutakat is.

/folyt.köv./

21.40 rj

- 43 -

2145

kk. 63. /skylab... 1. folyt./rj

v

a szerdai programban a tudományos megfigyeléseken és orvosi vizsgálaton kívül tűzoltási próbariadó is szerepelt. alan bean parancsnok és két társa azt gyakorolták, hogyan lehet lokalizálni a tüzet az űrlaboratórium belsejében, majd nyomáscsökkenéssel, azaz a kabinban levő oxigén eltávolításával megfékezni a lángokat.

a houstoni űrközpontban egyébként az orvosszakértők hangot adtak aggodalmuknak azzal kapcsolatban, hogy a kezdeti rosszulletek és a műszaki problémák megoldásának elhúzódása miatt az űrhajósok nem végeznek elég testmozgást. houstonban foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy több tornagyakorlatot iktatnak be az asztronauták programjába.

a skylab első legénységének tagjai a földre visszatérve mindenképp azt javasolták „utódaiknak”, hogy mozogjanak minél többet, ha utazásuk befejeztével nem akarják majd teljesen legyengülve, hordágyon elhagyni a leszállóegységet.
/afp, reuter, upi/

-. -

kk. 64. indokina: hadügyi bizottság

csr/kcs/rj bs   w a s h i n g t o n , 1973. augusztus 8./mti/

az amerikai szenátus hadügyi bizottsága szerdán kihallgatást tartott az 1969/70-ben titokban végrehajtott kambodzsai légitámadások ügyében. egy volt amerikai pilóta- gerald greven volt százados- azt vallotta, hogy 1969-ben és 1970-ben kórházak szerepeltek a kambodzsai és a laoszi légitámadások célpontjai között. mint mondotta, kórházak támadása az amerikai légi-erő rendszeres gyakorlata volt. ő maga is kapott parancsot kórház bombázására.

/folyt.köv./

21.45 rj

- 44 -

2150

kk. 64. / indokina... 1. folyt./rj

a volt pilóta kihallgatása előtt néhány perccel a hadügyi bizottsághoz megérkezett a pentagon levele, amelyben már előre cáfolták greven várható vallomását. a levél szerint „nincs bizonyíték arra, hogy greven valaha is parancsot kapott volna kórház bombázására,,. /afp, upi/

a szerkesztőségek tájékoztatására!
-----

souvanna phouma laoszi miniszterelnök a kormánypárti sajtóban szerdán közölt interjújában kijelentette, hogy számítása szerint kormánya és a patet lao tíz napon belül megegyezik az új koalíciós kormány megalakításában. az új kormány szigorúan a semleges-ség politikáját folytatja majd. a miniszterelnök derülátóan nyilatkozott laosz újraegyesítésének kilátásairól, de úgy véli, hogy ehhez legalább két év szükséges.

vientiane-ban szerdán katonai kérdések miatt ismét holtpontra jutott a kormány és a patet lao megbizottainak tanácskozása. a megbeszéléseket folytatják. /upi/

-. -

kk. 65. külpolitikai hireink jegyzéke zárásig

rj bs   1973. augusztus 8. /mti/

33. podgornij-hoveida
34. szovjet vit-küldöttség
35. csehszlovák-nyugatnémet tárgyalások
36. chile-2.
37. rövid hírek
38. szovjet-indiai barátság és együttműködés
39. csehszlovák-nyugatnémet tárgyalások /tudósítói anyag/
40. hoveida
41. robbanás a belgrádi pályaudvaron
42. szovjet pszichiáter
43. chile-3.
44. todor zivkov-pham van dong
45. kambodzsá-bombázás
46. bolgár kp-krim
47. medvegyev- állampolgárságtól való megfosztás
48. agnew
49. kieg. a kk. 40. sz. hirhez
50. béke-világkongresszus
/folyt.köv./

21.58 rj

- 45 -

2200

kk, 65. / külpolitikai... folyt./rj

- 51. izvesztyija-válságban a kommunistaellenesség
- 52. krim-félszigeti találkozó - mongol értékelés
- 53. bánya szerencsétlenség
- 54. török-tunéziai
- 55. kieg. a kk. 39-hirhez
- 56. nemzetközi csucstalálkozó - 2
- 57. észak-írország-internáltak
- 58. dél-koreai ellenzéki vezető
- 59. portugál vérengzések
- 60. rövid hírek
- 61. agnew nyilatkozat
- 62. közel-kelet- vegyes
- 63. skylab-2.
- 64. indokina: hadügyi bizottság
- 65. hírjegyzék

k
/mti/

--

- v é g e -

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében.
főszerkesztő: lehel miklós
szerkesztették: németh gyula
lehel miklós
kopreda dezső
barabás miklós

- 46 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i k ü l f ö l d i h í r e k

1973. augusztus 9.

kk.1. v á r h a t ó

by/a/ng 1973. augusztus 9. cs ü t ö r t ö k /mti/

prága: götz-frank találkozó

genf: a leszerelési értekezlet 620. ülése

riga: hoveida látogatása

tripoli: folytatódnak az egyiptomi-libiai tárgyalások

belgrád: hafez ismail tárgyalásai

santiago: belpolitikai helyzetjelentés

ottawa: nemzetközi csucstalálkozó

houston: skylab

--

7.10/a

- 1 -

F 8 0 0